

INTERVJU S POVODOM:

narod je zaslužio
ovakve političare

Jedan od najboljih evropskih reditelja ponovo je u žiži interesovanja javnosti. Ne samo zbog toga što ovih dana počinje montažu svog novog filma već i zbog serije žestokih intervjuja koje je dao u posljednje vrijeme. I u »Našim danima« Kusta je ostao dosljedan sebi

ND: – Sticanjem okolnosti ovaj razgovor se vodio u vrijeme kada se slavi 40-godišnjica bosanskohercegovačke kinematografije. Ti si i u toj proslavi, a i inače nekako po strani zvaničnih kinematografskih tokova kao da su tvoja autorska uporišta negdje drugo, tamo gdje su bila, recimo, uporišta pokojnog Ivica Matića...

KUSTURICA: Ja se uopšte ne smatram dijelom bosanskohercegovačke kinematografije. Ja samo tu stanujem i poznajem jako dobro Sarajevo i ovaj milje u kojem sam bio dvadesetak godina, prvo kao dječak, a poslije i mladić, i to iscrtavam u svom radu. Ne osjećam se dijelom sindikalne organizacije, nekog dinosaurusu iz

pedesetih godina, kakav je Udruženje filmskih radnika i ne pada mi na pamet da se tu pojavljujem, pogotovo sa nekim ljudima koji se tamo vrte. Ne vrijedam nikoga, jednostavno mislim da smo mi dva različita svijeta. Jedini čovjek koga sam poštovao je Ivica Matić, ali se, nažalost, nismo poznavali. U stvari, znali smo se, ali on mene nije previše volio, čak me i prezirao pošto mi je otac radio u Izvršnom vijeću, pa je mislio da sam i ja nekakav osušeni bakalar. Međutim, to uopšte nije važno. Važno je da smo se mi sreli na njegovom tekstu kad je on već umro, meni su dali njegov scenarij koji niko nije htio da radi. A ja sam vjerovatno ne iz nekog povjerenja prema sebi, već više iz povjerenja prema njegovoj um-

jetnosti, njegovoj »Temi 1«, amaterskim filmovima, zatim »Ženi s krajolikom«, za koju još uvijek tvrdim da je ako ne najbolji, onda jedan u dva-tri prva bosanskohercegovačka, ako ne i jugoslovenska filma.

Ono što je »Pirosmani« za sovjetsku kinematografiju to su »Žene s krajolikom« i »Breza« za našu. U smislu njegovog određenja, njegovog nepripadanja sredini i na mogućnosti za usporedbe sa mnim. Stvar je, zapravo, u tome da čovjek mora biti nekako u suprotnosti sa vladajućom sredinom i kulturom, i političkom, i svake vrste, jer tako stvara neku dijalektičku napetost koja govori o tome da je život moguć, odnosno da se mišljenje razlikuje. Ova kulturna sredina uporno nije reagovala

la na »Zenu s krajolikom«. Čak se nisu mogle naći pare da se to prenese na film. To je isti princip po kome se desilo da se ni nakon Kana nije moglo skupiti nekih 150 milijardi za moj novi film ovdje.

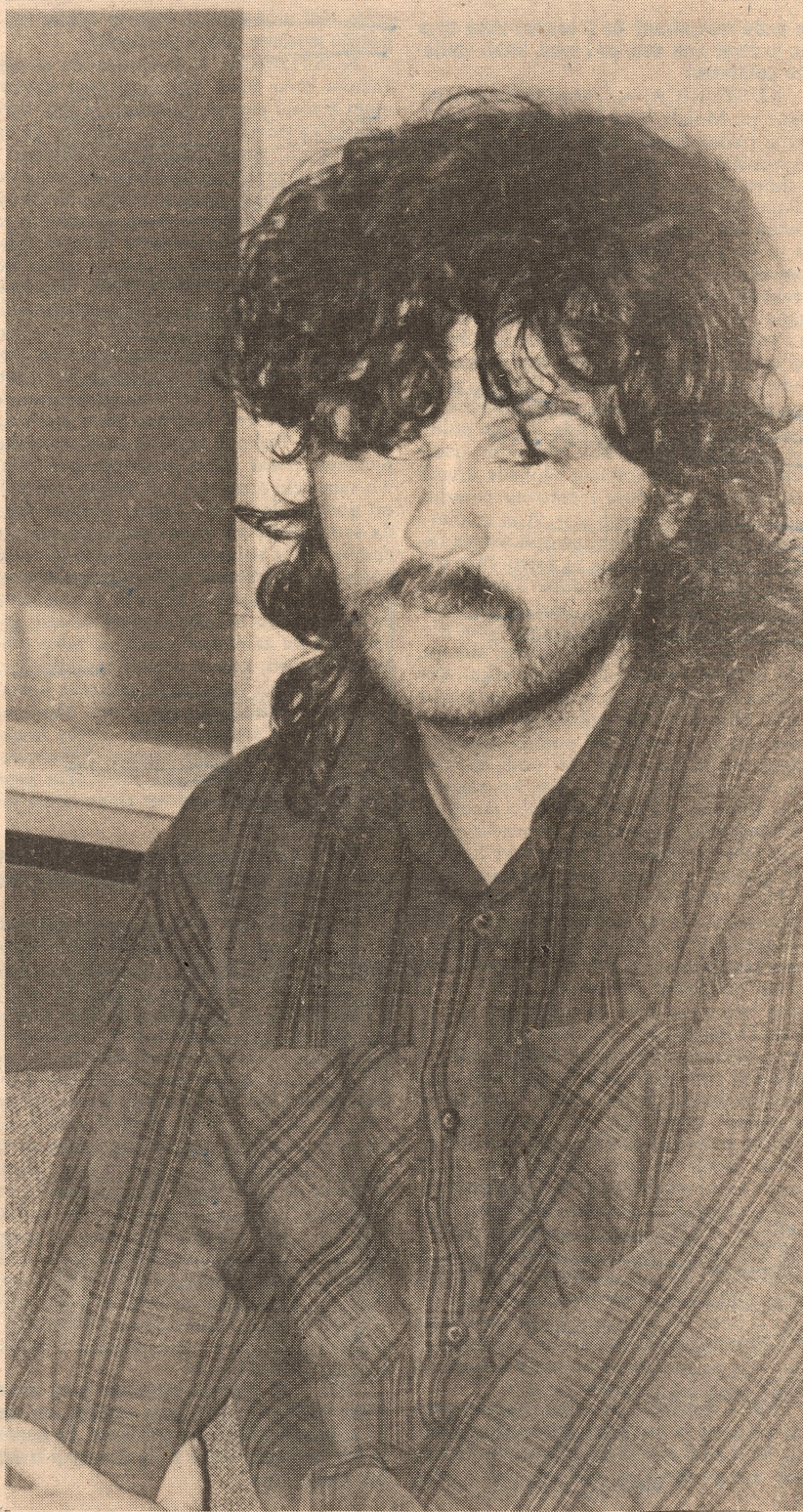
ND: Nikad se nisi zadovoljavao samo pozicijom filmskog reditelja. Od momenta kada si se pojavio, paralelno djeluješ kao izuzetno aktivan javni radnik. Otkud ta potreba jednog neobično uspješnog umjetnika za javnim angažovanjem?

KUSTURICA: — Ja sam nekako htio, najiskrenije govorim, da moj položaj ne bude položaj čovjeka koji se bavi filmom kao poslom kojim izlazim u javnost. Želio sam da nekako aktiviram čula i poziciju, ne društvenu, nego čovjeka koji aktivno želi da utiče na mnjenje. Počelo je to još u vrijeme poslije Akademije — kada čovjek još ima iluziju da mijenja svijet. Pošto kulturna politika da bi to bila mora da bude kulturna, odnosno ljudi koji je vode moraju biti okrenuti pameću prema sredini u kojoj žive, a ovdje se to nije dešavalo. Ovdje ti možeš da dobiješ tu »Palmu«, najviše likovne nagrade, da budeš Meša Selimović, ali ako se suprotstaviš vladajućoj kasti, ti dolaziš u poziciju nekog disidenta koji zapravo nije disident. Kao što Andrić kaže, doduše onako malo prozirno formulirano, međutim, istinito, jer je ovdje čovjek sa lažnim pasošem, lažnom slikom — prokazan. Tu nema više povratka, ja sam u takvoj situaciji, tako razmišljajući odlučio da budem u stalnoj kontri, ne zato što sam stalno u pubertetu, već zbog toga što moram stvarati u jednoj uspavanoj sredini. Kako je vrijeme prolazilo, a ja stario, ne baš previše, imam 33 godine, shvatio sam da je čovjek, pa i ja, kao i svaki drugi, jeftina roba. Čovjeka lako kupiš, ako ne već velikim parama, onda malom pažnjom, davanjem uvida u tu činjenicu da si donekle važan. Međutim, ja sam se ovdje stalno osjećao kao čovjek za koga kažu: eto, jebe-mo mu mater, nećemo ga dirati, nek sere, nek radi te filmove. Na tome se završilo, a to je stvarno premalo za vrstu truda i energije koju sam uložio u te filmove, dakle u neku vrstu kulturne aktivnosti.

ND: — Je li to razlog što, makar privremeno, karijeru nastavljaš na »trulom Zapadu«?

KUSTURICA: — Nisam ja sad neka uvrijeđena baba koja odlazi zato što je ne razumiju. Da pravo kažem, odlazim malo zbog toga što hoću da napravim jedan engleski film, drugo što ja nemam drugih načina nego što je ovaj da mi sin nauči engleski... Hoću da se malo obezbijedim. Samo je budala mogla uraditi ono što sam ja uradio, ne otići odmah poslije Kana i uzeti nekih milion dolara. Dakle, idem da postignem ono što sam zaslužio, čini mi se.

ND: — Iz većine tvojih javnih nastupa islijava rezignacija. Kako tumačiti paradoks da jedan od najuspješnijih svjetskih redite-

Ija bude rezigniran? Da li možda zbog toga što je život svih nas, pa i tebe, bitno obilježen politikom?

KUSTURICA: — Tačno je da sam rezigniran. Možda je to hercegovačka šizofrenija (jedna strana moje porodice je hercegovačka) ili nešto drugo, ne znam. U svakom slučaju to je stvar mog temperamenta. Da sam neki drugi temperament, gledao bih kako da štrpnem 2-3 reklame da se što prije obogatim, a ovo je ta neka apstraktivna svijest o sebi. I koliko je apstraktna, toliko želi da bude praktično humana i da izopstava neku političku energiju i snagu, odnosno vrstu autoriteta stečenu radom. mene su uvijek krivo shvatali kada sam govorio o politici. Politika je jedan jeban i složen posao na Mediteranu. U Norveškoj i Švedskoj to nije. Tu biti političar manje-više nije teško. Međutim, ovdje gdje strasti i temperament i hiljade drugih osobina čak određuju i državnu putanju, zajista je teško biti političar. A ja tvrdim i stojim iza toga da je većina njih veoma neobrazovana i nespregna na žrtvu. Nije slučajno što se posljednji film Tarkovskog zove »Žrtvovanje«. Jer ti, ako se ne žrtvuješ, ako svoju žrtvu na prinesesh svom djelu, bilo da je riječ o skretničaru, slikaru, šefu opštine, filmadžiji ili državniku. Ako ta žrtva nije izražena u boji tog posla, tebe nema. Film je možda najbolji primjer kako neke iluzije o prevelikoj podjeli sloboda i odgovornosti ne mogu biti podgrijavane. Tu se zna ko odgovara za sve, ko odgovara za finansije, za sve što ne valja iznad toga. Međutim, kod nas je i to pravilo uništeno. Jebi ga, imaš ljudi koji prave filmove 100 godina, a filmovi koje su napravili ne probijaju zvučni zid Kiseljaka, a oni će i dalje raditi. Prema tome, nešto ima u tom pagansko-pravoslavno-katoličko-muslimanskom čime je to određeno, tom strukturom religijskih iskustava, pošto je to vrsta iskustava koja su pogubna, jer su krvava i iracionalna, jer nisu funkcionalizirana, iz kojih proističe taj kaos u kome se stalno sa pola noge stoji. Iz tog haosa vrlo se teško izvući. Ja sam ranije u nekim intervjuima pominjao novokomponovanu muziku koja nije muzika, ona najbolje izražava stanje ne samo duha, nego opšte stanje, čak i materijalno. Iz ovog treba izvesti zaključak o potrebi za ličnosti. Kolektivno rukovođenje Jugoslavije koliko god kao ideja prekrasno, toliko je kontraindikovano, jer sad se pokazuje da bi bilo ko iz druge nacije teško prihvatio jaku ličnost iz prve. Svi su spremni prihvatiti kako je važno da svaka nacija ima najboljeg sina. Gdje to ima? Koje to nacije odjednom mogu imati 4-5 ljudi dirigenata?

ND: — Dotičemo se nezaobilaznog pitanja vezanog za krizu jugoslovenskog društva. Da li se ti slažeš sa definicijom jednog tvog kolege filmskog reditelja koji uzrokuje

krize vidi u generaciji koja je dobila rat i poslije predugo ostala na vlasti?

KUSTURICA: — Ja mislim da je najvažnija stvar kako pojednostaviti ozakonjeni životni proces. Potreban je red, hijerarhija za odvijanje života. Izgleda da su oni narodi Anglo-Saksonci, Germani i drugi imali ranije mnogo krvavog iskustva, zapravo tim ogromnim imperijalnim iskustvom došli do ovoga u čemu su sad. Mi to nemamo, jer se varakamo u jednom stravično haotičnom stanju upravo stoga što nemamo dovoljno svake vrste iskustva. Generacija koja je bila poslije rata napravila je za sebe hijerarhiju, ali kao toaletni papir ili salvete za jednokratnu upotrebu. Poslije se ona pokazala nepodobna za život. Dobro, hajde to, ali ono najelementarnije je da se čekrk vrti. kod nas čekrk jedva da se pomiče. Neko je minirao tu ekonomsku poziciju... Imaš jedno moje iskustvo. Pratio sam neki teren u Visokom pa sam jedno godinu dana sam kopao zemlju, tako da sam osjetio taj sastav srednjjobsanske zemlje. To je jedna tako neplodna glina da poslije, kad vidiš one naše jadne političare, sve ti postane jasno... Moje je razmišljanje da je potrebno nekako prestati sa tom generacijskom zabudom građenja neke velike moralnosti, koje se temelji na pobjedi u revoluciji, koja jeste častna, ali treba postaviti pitanje kako i od čega živjeti. Moramo se uključiti u svjetski sistem. Treba bogatim iznajmljivati more, Igman, Bjelašnicu, da nam se to što imamo vraća makar kroz podjelu sa svijetom kad-već ne umijemo sami gospodariti.

ND: — Ko je zapravo zaustavio taj čekrk koji pokreće naš duhovni i materijalni razvoj, narod ili vlast?

KUSTURICA: — Kad uzmeš ozbiljnije, ovaj narod i nije zaslužio puno bolje političare. To je mnogo puta pokazao. Jebi ga, poslije svih ovih frka radnici Željezare u Zenici hoće da kandiduju čovjeka koji je kompromitovan. To je opet politička greška. Pitanje je samo jedno: kako to da najbolji sinovi naroda i narodnosti nisu i njihovi čelni ljudi. Ne znam da li je u pitanju (ne)regularnost izbora ili plod velikih zabuda u prošlosti, mene uvijek uzbuđuje činjenica da naši najbolji ljudi nisu na vlasti, posebno ne sada. To je to fascinantno, uzbuđujuće, neka vrsta istočnog grijeha ljudi koji sami sebe ubijaju, ljudi koji ne mogu politički život organizovati na regularnim izborima, da se izbere za ljude koji su najbolji. A da sad nisu najbolji, to pokazuje i »Agrokomerc«, i Smederevo i Obrovac, i kulturni promašaji među kojima i stotine bespotrebnih filmova.

ND: — Za vrijeme snimanja tvog novog filma obišao si cijelu našu zemlju, bar nje-ne najkarakterističnije punktove. Sa aspekta tih iskustava kako vidiš današnji trenutak Jugoslavije?

KUSTURICA: Čudno je to iskustvo. Ja mislim da je strašan problem što ovdje četrdeset godina (ili koliko već to traje), nisu postojali prostori za nacionalna pražnjenja. Sve me podsjeća na zemlju sa koje se na malo višoj temperaturi oslobodi vlag, pa ode u zrak, pa se gore stvore oblaci, pa se to nabije elektricitetom, pa to pukne, pa se provali kiša. U našoj zemlji već dugo vremena nije bilo te vrste iskustva u kojem taj stravično veliki broj nacija na malom broju kvadrata jednostavno nije imao dovoljno prostora ni za ekonomsko ni za folklorno pražnjenje (tu, naravno, ne mislim na kulturno-umjetnička društva »Lade« i sl.). To pitanje seoba, dioba moralo je davno da bude riješeno na pametan način, a ne da bude suspregnuto. Sad imaš četiri nacije u Jugoslaviji koje doslovno divljaju, koje su u divljačkom zanosu, jer su 4 decenije bile u nekoj hidraulici, u nekoj potisnutosti i napetosti. I sad imaš primjere gdje ozbiljni i pametni ljudi izjavljuju ono što izjavljuju, jer shvataju da je njihov nacionalni arhetip pretpostavka ne samo za ekonomski opstanak već i za duhovni. I tu nastaju greške kao one koje, po mom mišljenju, pravi uvaženi profesor Marković kada proglašava Slobodana Miloševića za prvog srpskog političara »koji je voleo svoj narod«. Ne shvata se, zapravo, kad već govorimo o srpskoj naciji, da nije bitan njen alternativni, intelektualni život, disidentski, nego srpska nacija kao broj ljudi, zastava i šta sve ne. Ne shvata se da pitanje srpskog zaostajanja, koje je očito, nije pitanje Hrvata ili nekih drugih, već stvar poltronske politike srpskog rukovodstva. Meni je krivo što niko neće da formuliše svijest o tome da je za zaostajanje srpske svijeste, gledao sam prije godinu-dvije u NIN-u te statističke podatke, kriva baš ta poltronska politika srpskog rukovodstva, koje je 40 godina poltronisalo, a nikako tjednik »Dan« zato što upozorava na činjenicu da je staljinizam immanentan pravoslavlju, što je donekle tačno. Da li je, međutim, i Jasenovac immanentan hrvatskoj naciji, ne mogu reći, međutim, pokazalo se da je bilo dovoljno četiri godine da se uništi 700.000 pripadnika druge nacije.

ND: — Ipak, u društvu se dešavaju neke bitne promjene. Prije nekoliko godina napisao si pismo javnosti u kome si se žestoko suprotstavio hajci na grupu »Zabranjeno pušenje«, i momke okupljene oko »Nju primitiv« pokreta. Pismo nije nikada bilo objavljeno, a danas je moguće, recimo, tvoj intervju u »Mladosti« gdje imenom i prezimom prozivaš mnoge sarajevske »uglednike«. Kako to tumačiš?

KUSTURICA: To je jedna od pozitivnih tekovina ovog našeg rasparčavanja. »Mladost«, iako savezni list, izlazi u Beogradu i da smo razgovarali o srpskom rukovodstvu teško da bi se to objavilo. Ovu si-

tuaciju treba, po mom mišljenju, iskoristiti tako da se što prije izvrši raspored pametnih ljudi na važna mjesta. Što se tiče mog neobjavljenog pisma, ono je bilo reakcija na ono čuveno »crko maršal«. To je iskorišteno protiv jedne generacije koja se kleva »Tita mi«, što je imalo jednu istinsku dimenziju. Htjela se napraviti afera. Bio je to početak cijele serije afera koja su se poslije toga desile. Vlast je sve te afere izmišljala jer joj ne ide u privredi, dakle u onom što je osnovno.

ND: - Tvoj novi film ujedno je i prvi za koji se ne može reći da je primarno politički..?

KUSTURICA: Da, i strašno mi je bilo lijepo. Prvi put sam, u stvari, vidio da su registri moje podsvjesti mnogo sposobniji u pravcu umjetnosti nego politike. Možda zato što je došlo do užasnih demokratskih procesa, užasno jakih, da više ni onaj radnik ne može da izdrži onu budalu sa kisealom vodom pored njega koji kmeči i beči. Zapravo, tek sada, nakon provale političkog naboja, ima prostora za pravu umjetnost.

ND: - Za vrijeme snimanja doživio si u štampi nekoliko ozbiljnih optužbi na račun navodno visokih troškova snimanja, probiranja rokova i slično...

KUSTURICA: — To su pisale barabe, bivši plaćenici države, šefovi marketinga za one filmove koji su direktno trebali državi kao instruktivni, pedagoški i usmjereni kurs iz revolucije i onda se vraćali ovamo. Imaš konkretno slučaj Džavida Husića, koji je bio predložen od »Forum« da bude šef marketinga za moj film i došao u Beograd. Sa koferom. Ja sam mu rekao da njegove usluge za tu vrstu filma nisu potrebne, jer je on previše kompromitovan čovjek. Ne može ovdje raditi čovjek koji se bavio izborima za mis, bio šef marketinga na nekakvim Bitkama na Neretvi i šta ja znam kojim sve folovima. Upravo taj Džavid Husić i njemu slični imaju u genima dobro izučen sistem kako čovjeku za bititi nož u leđa. U momentu kada je filmu bilo najteže, kada smo svi bili iznureni i trebala nam je dodatna injekcija da izdržimo još mjesec dana, došao je taj nož u leđa u vidu teksta u »Asu«. Tamo je na tričetiri šljafne izrečeno od, recimo, 100 podataka bar 99 netačnih, što bih lako dokazao i na sudu kada bih imao vremena za to. Ali, dobro, čovjek se na sve navikne...

ND: - Nakon kanskog uspjeha govorio si o nekoliko varijanti za buduće projekte, nastavak trilogije o Ocu, »Duhoborci« sa Salcmanom, ekranizacija Andrića... Kako je došlo od ideje za »Dom za vješanje«?

KUSTURICA: — To je dramaturgija moga života. Kao što je i u filmovima koje radim najzanimljiviji taj pomak, to iznerviranje očekivane linije, tako i u životu. Ja sam uvijek imao 2-3 ideje. Odlučio sam se za treću sticajem okolnosti i vlastitom

voljom. Meni se nije svidio tekst »Duhoborci«, a Salcman mi se učinio ozbiljan tip, pa sam htio da ostanem s njim u nekoj producerskoj relaciji. A onda sam pročitao u novinama taj potresan podatak o prodaji djece, što je bilo kao impresija. I vrlo brzo sam se Mihićem napravio tekst, koji je bio apsurdan. Kada sad o tome razmišljam i kada počinjem da se sjećam, ne znam zbog čega je to bilo. Vjerovatno je to sila nekog elektriciteta, gromovi koji su pucali oko naših glava u to vrijeme i stvorili taj neki konflikt za koji nije postojao ozbiljan razlog. Sidran koji nikad nije pronašao snage da napiše roman, a veliki dio svog iskustva, patnje, poetske vizije ugradio je u ove filmove. Pošto je, nažalost, reditelj koji sve to orkestrira, učestvujući kao što sam ja u pisanju scenarija, došlo je do blagog sukoba. On je u nekim pijanstvima izražavao želju da sve bude njegovo, što mu ja nisam sporio, ali onda je došao jedan trenutak nakon dugih navaljivanja i šaptanja na uho »Nisi ti to radio-to je on«

ND: - Zašto si se odlučio za Mihića kada si već imao izuzetno uspješnu saradnju sa Abdulahom Sidranom?

KUSTURICA: — Pa ja sam sa Sidranom u jednom trenutku bio u konfliktu, koji je bio apsurdan. Kada sad o tome razmišljam i kada počinjem da se sjećam, ne znam zbog čega je to bilo. Vjerovatno je to sila nekog elektriciteta, gromovi koji su pucali oko naših glava u to vrijeme i stvorili taj neki konflikt za koji nije postojao ozbiljan razlog. Sidran koji nikad nije pronašao snage da napiše roman, a veliki dio svog iskustva, patnje, poetske vizije ugradio je u ove filmove. Pošto je, nažalost, reditelj koji sve to orkestrira, učestvujući kao što sam ja u pisanju scenarija, došlo je do blagog sukoba. On je u nekim pijanstvima izražavao želju da sve bude njegovo, što mu ja nisam sporio, ali onda je došao jedan trenutak nakon dugih navaljivanja i šaptanja na uho »Nisi ti to radio-to je on« — tada sam popizdio.

ND: - Tvoji filmovi su valjda jedini u svijetu koji su potpisivani imenima reditelja i scenariste (ono film Sidrana i Kusturice)...

KUSTURICA: — Moram se pohvaliti, ja sam to uvijek svakom govorio, što se ne radi nigdje i što je možda bilo preko pristojnosti, neka moja osobina, želja da budemo u relaciji. Tu ima zanimljivih stvari, ja sam slušao ljude koji su mi u pijanstvu pričali da im je Sidran, opet pijan, govorio da je bio mjesečar kad je bio mali, a mjesečarenje je bila dimenzija koju sam ja ugradio u film. Film je čudna stvar, to je Sidran mogao da primijeti radeći sa drugim rediteljima. Imaš tekst, predložak koji je idealan, a sve pukne na snimanju!

ND: - Ti si čovjek koji je našem filmu i kulturi uopšte donio najviša svjetska priznanja, a da istovremeno nisi dobio gotovo nijedno društveno. Kako to shvatiti?

KUSTURICA: — Mene su nekoliko puta lagali, kao predložice me za neke nagrade. Ja sam im rekao: — Nemojte to raditi, jer vi znate kakav sam ja skandal — majstor, ako mi dodijelite nagradu, ja ću je vratiti, jer su je dobijali kompromitovani ljudi. Međutim, ja ne vjerujem da bi oni to uradili, osim možda ranije. Jebi ga, ako je za Zlatnu arenu davana 27. julska nagrada, šta bih ja trebalo da dobijem. Kada bi me nagradili, birokrate bi me morale ubaciti u protokol. Ja njih zato potpuno razumijem. Ja njima ovakav kakav sam ne mogu nikako odgovarati. Da bi se to desilo, morali bi se oni promijeniti...

ND: - Na konferenciji za štampu povodom novog filma nisi krio zadovoljstvo snimljenim materijalom. Šta si mislio kad si rekao da si ovaj film radio u uslovima u kojima se piše roman?

KUSTURICA: — Umjetnost uvijek, po mom mišljenju, zavisi od materijala, kao što se kod vajara uvijek, razlikuje rad u bronzi, glini ili kamenu. Dakle, ja uvijek polazim od toga da je materijal dominantan. Osjećam da su Cigani ovdje bili taj materijal, njihova imunost na sve vrste propadanja, pa i ovo naše. Prvi put sam išao ka periferiji. To je ona priča kako svaki kadar treba da bude premijera.

ND: - Može se pretpostaviti da ćeš u montaži imati složenije probleme nego ranije?

KUSTURICA: — Ja nisam previše mišoran prema onome što ja uradim. Ja nastojim da ta žrtva, moja vlastita, bude prinesena u toku snimanja, a onda poslije razvijam tu neku umjetnost redukcije zajedno sa Andrijom (Zafranovićem, montažerom op. p.). Sad će biti malo teže jer ima mnogo materijala. Medutim, ne bojim se previše kako to funkcionalno izvesti, jer je film užasno likovno jednostavan.

ND: - Na osnovu nešto materijala koji se mogao vidjeti utisak je da si nešto promijenio rediteljski postupak, mnogo je više rezova, čini se da će film biti brži od, recimo, »Doli Bel«?

KUSTURICA: Ovdje hoću više uglova, masu pogleda, pa sam povećao broj pozicija kamere bilo da je riječ o broju rezova ili o drugoj vožnji, pa prema broju šarfova... Ja, redimo, imam kadrove koji imaju po pedeset šarf pozicija. I ovaj će film biti pomalo šlampav, ali ne možeš ti nikad obnoviti neposrednost prvog filma.

ND: Jednom si rekao da ovim filmom zakružuješ ono što je nastalo na temelju tvoga iskustva i da ćeš se ubuduće više baviti filmskom formom. Da li ostaje pri tome?

KUSTURICA: — Ne samo formom nego i onim što zahtijeva promjena životnog kursa. Mené sad strašno zanima melodrama. Ja sam se uvijek zajebavao sa tim žanrovima pa sam »Oca...« nazvao ljubavno-istorijskim filmom, a ovaj će vjerovatno biti avanturistički. Sad hoću da napravim potresnu životnu priču o tome kako ljudi ne mogu da vole. To će manje biti stvar mog životnog, a više umjetničkog iskustva. Ja imam užasno dobro umjetničko iskustvo na ovom filmu, jer stvarno sam bio u teškim krizama, sumnjama... Ja uvijek sumnjam u ono što radim, ali vrlo hrabro izvodim, i ponekad slijepo ono što treba da se vidi na platnu, zažmirim i bude što bude... Prema filmu treba biti nemilosrdan.

● Midhat AJANOVIĆ
● Bojan BOSILJIĆ